

Megjelenik hetenként kétszer szerdán és szombaton
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljujhely (Vármegyeház udvar)

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:
Negyedévre . . . 20000 K.
Hirdetések:
négyzetcentiméterenként.
Nyilttár
soronként 1500 K.

Telefon:
(szerkesztőség)
63. szám.

FŐSZERKESZTŐ:
Báró MAILLOT NÁNDOR

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. MIZSÁK JÓZSEF

Telefon:
(kiadóhivatal)
63. szám.

Hiszek egy istenben hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

Valorizáció

Bár a valorizáció kérdése szakadatlanul foglalkoztatja a gazdasági élet és a pénzügyi kibontakozás problémáival foglalkozó szakköröket, még mindig nem érett meg arra, hogy a nemzet érdekeinek megfelelően a gazdasági élet veszélyeztetése nélkül megoldassék. Különösen az árva-pénzek, életbiztosítások és hadikölcsönök valorizációja az, mely soká nem késhet, nemcsak azért, mert közkiváncsi, hanem azért is, mert legjogosabb pretenziója a háború és utána bekövetkezett zavaros idők gazdaságilag lerongyolódott és tönkrement társadalmi rétegeinek. Bud János pénzügyminiszter most biztató kijelentést tett a valorizációnak ezekre az esetekre kiterjedő megoldásáról, mely szerint, ha majd az összes adatok birtokába jut, kifejti álláspontját és sürgős megoldási lehetőséget keres. Igen nehéz azonban elébe vágni a pénzügyi kibontakozás fejleményeinek, amennyiben egyidejűleg rendezésre vár az életbiztosítás valorizációjával a biztosítóvállalatok hosszú évtizedeken keresztül munkával szerzett vagyonának érdekvédelme is. Az egyes életbiztosító magántársaságok és intézmények vagyonát csak az aranymérleg bevezetése után lehet majd tisztán látni. Ezek az intézmények, amint a pénzügyminiszter megállapította, tartalékalapjuknak jelentős részét voltak kénytelenek állami papirokba elhelyezni s az igazságosság elve követeli meg, hogy ez a szempont megértő mérlegelés alapját képezze.

De nem könnyű döntést hozni az átértékelés tekintetében azért sem, minthogy hosszú évekre visszamenően kell majd intézkedni és tekintetbe venni, hogy a viszonyok azóta teljesen átalakultak. Alapos megfontolást és

körültekintést igényel tehát a valorizáció, mely valóban különösen a letétbe helyezett kiskorú árvák elértéktelenedett vagyonának átmentése szempontjából a legnagyobb méltánylást érdemlő sürgős szükség. Hisszük, hogy pénzügyi kormányunk teljesen átérzi ebben a közóhajban azt a nagy nemzeti és társadalmi érdeket, amely a vagyonát pusztulni látó egyedek bizalmának visszaállításához fűződik. A pénzügyminiszter megnyugtató kijelentése arról, hogy intenzíven tanulmá-

nyozza a valorizáció problémáját és minden erejével azon van, hogy a kérdés a jog és méltányosság alapján mielőbb megoldassék, meggyőzheti a magyar közvéleményt, hogy a közeljövőben elérkezik végre az ideje annak a várvárt kormánydöntésnek, mely az ország érdekeinek megfelelően úgy fog rendelkezni és teremt megoldási módot ezekben a kérdésekben, amint az nemzetgazdaságunk életérdekeinek megbolygatása és megrázkódtatása nélkül legjobban lehet.

zans mérettelnek ígérkezik s jelentőségét emelni fogja Schandl Károly államtitkár személyes részvétele, akit Steinecker Ferenc min. tan. egyetemi tanár, a Szövetség ügyvezető elnöke, Balogh Gyula igazgató, Szekeres László főtitkár és dr. Bajthay Mihály gazd. főtanácsos kísérik Tokajba.

Emelni fogja másfelől az ünnep jelentőségét főispánunknak s a vármegyei közigazgatás, a járdások és a községek képviselőinek megjelenése, ami alkalmat fog nyújtani arra, hogy a községek a gyűlés során mint pártoló társtagok bejelentésük csatlakozásukat a Falu Szövetséghez.

A d. e. fél 11 órakor kezdődő gyűlés programja: 1. Hymnus. 2. Isépy Zoltán főszolgabíró üdvözlő beszéde. 3. Schandl Károly államtitkár beszéde. 4. Dr. Steinecker Ferenc ügy. elnök beszéde. 5. Balogh Gyula igazgató beszéde. A fiókszövetség megalakítása s a tisztikar megválasztása. 6. A községek pártoló tőrzstagként való belépésének bejelentése. 7. Dr. Szekeres László és dr. Bajthay Mihály beszéde. 8. A megválasztott elnök záró szavai és 9. Szózat. A gyűlést társas-estély követi a 6 órakor műsoros-estély követi a Korona szálló nagytermében.

A „Falu” szövetség nagygyűlése Tokajban

A „Falu” Országos Földmives Szövetség hazafias munkára irányuló szervezkedésében, valamilyen között munkába vette Zemplén vármegye területét is, hogy az itteni falvakat s azok gazdátársadalmát is megnyerje egy erős nemzetmentő gazdátársadalmi szervbe való tömörülés céljainak. A Szövetség február hó 15-én Tokajban ünnepélyes formában, kerületi nagygyűlés keretében alakítja meg fiókszövetségét, számítván arra, hogy ennek a gyűlésnek demonstratív jelentősége politikai

szempontból is a legelőnyösebb hatást fogja gyakorolni azokra, akikben a destruktív hajlandóság még ma is változatlanul él. Számít másfelől a Szövetség arra, hogy a falvak földmives társadalmára, a társadalmi béke és rend szempontjából, nem lesz közömbös, ha a hazafias munkára irányuló szervezkedés — ez egyik fontos állomáson — külsőleg is méltó formában fog megnyilvánulni.

Már az eddigi jelekből is következtetve a nagygyűlés impo-

A proletárdiktatura Zemplén vármegyében

Írta: Dr. Kossuth János

(112) III.

A cseh megszállás.

A csehek a vörösök tüzéségi állásán kívül — amelynek egyik lövegét le is szerelték — az országot menti borházakat lövették, amelyekre egyébként a vörösök is intéztek néhány lövést. Többekévesbé meg is rongálódott jóformán valamennyi borház, különösen a Szentiványi és a Rosenthal félek, amely utóbbi s az attól nyugatra eső ujonnan épült parasztház rommá lövették.

A támadó vörösök, miután a csehek az országot gépfegyverekkel veszélyeztették, a szőlőkön való keresztülhatolás pedig lelküdhetetlen nehézségekkel járt volna, a homloktámadást meg sem kísérelhették. Biztosak lévén abban, hogy a csehek Miskolctól követett rendes szokásukhoz híven meg fognak hátrálni, megkerüléskükre

se gondoltak. Ha ugyanis a csehekkel gyorsan végzendő, egy század gyalogsággal a Bodnár-völgyön át Rudabányácska felől megtámadják őket, az egy napig tartott csetepaté két óra alatt a csehek pánikszerű futásával ért volna véget, míg így egy napig tartott tölténypazarlásból állott s néhány ház vallotta kárát s a lakosság szenvedett huszonnégy órán át.

A csehek ellentállását is a lanya komolytalanság jellemezte. — Egész harcászáguk abban nyilvánult, hogy jól eldugott ágyúikkal lövöldözzenek a levegőbe s rongáljanak meg egynemely borházat. Ha elszántan védekezve a Májuskut völgyén át a Sátorhegy fedezéke alatt megközelítik a vörösöket, azok állását tarthatatlanná tehetnék volna. Hogy ilyesmire a csehek nem is gondoltak s hogy Sátoraljujhely megvédésére komolyan nem szánták el magukat, kitűnt abból, hogy az ágyuharc előtt kivitték a városból nemcsak az ütközetben nélkülözhetetlen könnyebb podgyászuakat, hanem mozgókonyhájukat is, amelyet távol a várostól — visszavonulási utjuk

mentén — állítottak fel, mint akik valószínűtlennek tartották, hogy az ebéd idején még Ujhelyben lehessenek. Az ujhelyi csata olyanforma volt, aminőket egykor az apró olasz államok seregel vívtak meg egymásközt. amikor lárman és lótas-futáson kívül egyéb nem történt. S ha csak valamelyik vitéznek az orra vére — az ijedségtől — meg nem eredt, vér nem omlott. Az ujhelyi csatának volt ugyan néhány áldozata, de — két vörös huszáron kívül, akik lóháton végezve kémszemléjüket a feketehegyen, cseh gépfegyver golyóitól találva eslek el — inkább a békés polgárság soraiból kerültek ki. Az uccákon ténfergő cseh katonák egyike ugyanis halálra sebezte Nyomárkay Frigyes földbirtokost, aki ablakredőnye lebecsátásával foglalkozva, a cseh vitézek előtt abba a gyanuba esett, hogy gonosz merényleten törí a fejét; egy Molnár István nevű volt gyári munkás kilépve háza kapuján, a közelben álló cseh katonára által lövett agyon, nyilván abban is merész támadót látott a cseh, aki hátba akarja támadni a védőket s „drága cseh vérre” szomja-

Egyes szám ára 1000 K.

„Támasszuk fel az „Adalékok“-at“

Ily cím alatt jelent meg a „Zemplén“ ezévi január hó 28-iki számában a monoki gyönyörű szöveg *Hegyaljai Kiss Géza* ottani református lelkész klasszikus szöveg tolválával írva: hogy támasszuk fel folyóiratunkat, t. i. az „Adalékok Zempléni vármegye Történetéhez“ című havi folyóiratot, amely pályafutásának 23-ik évében, az 1917. évi március hó végén, a világegésnek nevezett „vis major“ hatása alatt elnyugodott.

Mikor a világrajzot, t. i. az 1895. évi okt. hó 1-én, az „Adalékok“-nak legelső száma, ez a szép jövőre hivatott kised folyóirata a hazai történelmi irodalomnak, én állottam bölcsője mellett; illő tehát, hogy amidőn koporsójának felnyitására kopogtat a monoki pap, én szólaljak meg legelőször, ha vajjon elérkezett-e az ideje az „Adalékok“ feltámasztásának és a monoki szöveg lelkironságban van-e Azrael angyal trombitaszavával, avval a hatalmas trombitaszóval, mely a próféta jövődöleése szerint mindeket megelevenít és a holtak helyeit az újraélekkel tölti be.

Kimondom, amit érzek, hogy a szeretet, Zempléni vármegye dicső múltjának szeretete, mely az „Adalékok“ első füzetét a világra hozta és amelyben erősödve, izmosodva huszonegy év szakadatlan folyásán át mindjobban és jobban megkorosodott, az a szeretet, hogy folyton élt és élő erkölcsi áldás az „Adalékok“ fölött: ez az én és a mi szíveinknek, akik az írógárdából még életben vagyunk és akik az „Adalékok“-ért élni, halni óhajtunk, a legeslegjobban eső megnyilatkozása mi irántunk a monoki nagy pap szövege, hogy: „nincs tehát mit kénsni“ . . . „itt az idő meg

zik. Egy asszonyt a Májuskutuccában vörös repülőgépről lőttek agyon s a csata utáni napon egy fel nem robbant gránát vigyázatlan kezelés közben explodálva megölt két embert. Még egy gyermekáldozata is volt a csetepaténak, akit játékközben ölt meg a csatát követő napon a Borsi irányában visszavonuló csehek által a városba belőtt srápnél szilánkjai. A csehek veszteségéről vagy mekkoraságáról tudomást nem szerezhetünk. Beszélték ugyan, hogy halottjaik és sebesülteik lettek volna, akiket az új folyamán magukkal vittek, de szavahihető ember — aki a híresztelést meg erősítette volna — nem akad s mi valószínűtlennek is tartjuk, hogy azok közül, akik a biztos fedezetet nyújtó hátsorokhoz lapulva szinte művészi tökélyre vitték az óvatosságot, valakiben is kár eshetett volna. Két bujkáló cseh katonáról van csupán tudomásunk, akik a cseh sereg futása után visszamaradtak s akiket a benyomuló vörösek (egyiket a városháza előtt, a másikat a Rákóczi-ucca hidjánál) kivégeztek.

(Folyt. köv.)

kell mozdulni“ . . . „mi megteesszük azt, amire Árpád, Rákóczi, Kossuth szelleme kötelez“.

Vajha ez a gyönyörű szöveg elhallatszanék Monoktól—Homonnáig és utat találhatna magának a volt mint lesz ismét oly nagy egész Zemplén vármegyébe s ne lenne pusztában elhangzó szó. És átszárnyalhatná a trianoni Ronyva határ patakát, elhallatszana a legendás Kövesd váráig, onnan Purustyán váráig, áttörhetne a Krajnya kapuján fel egészen Barkó s Jeszenő várak omlatag falaig és ott új életre költethetné ismét a zemplén-krajnyai kis magyarországot, a Homonnai Drugethek országát. És ott mindenütt, hol jár az a monoki szöveg, mintha volna Monok nagyszülőltjének szövege, művelhetné, hogy a mi ott volt magyar, lenne újraélő magyar a harsona-szótól, és hogy ott mindenütt, ahol magyar szív dobog, a haldokló nemzeti öntudatot, önértetet, büszkeséget megeleveníthetné és hogy azt az egységes hazafiúi érzést, ragaszkodást, hűséget, amik e földrajzi körzetek rokonlelkét a szeretet örök és eltérhetetlen kötelekeivel az Adalékokhoz fűzték, egytől-egyig valamennyit ismét az Adalékok rendületlen és tántoríthatatlan hívévé tenné!

A történelmi anyag, amely a vármegye kincsesbányájában, az egységében érintetlen, bár az elmulás fekete madarainak szárnycsapásaitól körülshugtatott, dugszagdagában csonkítottan levéltárban található, föl van tárva és alapos feldolgozásra vár. Az „Adalékok“ pályafutása, ha újra megindulhatna, nagyobb erkölcsi értéket tudna és bírna átadni a köznek, mint tudtak és bírtak közkinccsé tenni eddig megjelent I—XXI. értékes kötetek.

Csak az anyagiakban ne lenne hiány. Én azt hiszem, hogy ebben az aranyköltségvetéses folyó évben sem kerülne többbe, mint amennyibe került a múltban az „Adalékok“-nak egy-egy kötet. Persze abban a reményben bizva, hogy az „Adalékok“-nak a múltban volt és élő előfizetői egytől-egyig újra bejelentkezzenek és hogy ha új előfizetők jelentkezésével a volt előfizetők számát, ami kevés híján 300-at tett ki, újra üdvözölhetnők szerető körünkben, mint szeretett ügybarátainkat.

Mindez azonban vármegyénk nagyérdemű közönségének velünk rokonérzésű csatlakozásától és áldozatra kész ügybuzgóságától függ. Ami hogy nem is fog elmaradni, arról én erős meggyőződésemmel merek kifejezést adni, mert ismerem, tisztelem és holtomig becsülöm Zemplén vezérét és vezető atyjait, akik akarva-akaratlanul, óhajta-óhajttal, hogy újra megelevenedők legyenek azok a levelek, amelyek az „Adalékok“ hasábjaira írva Clío tollával hírdetik, hogy

a történelmi múlt ismerete jelenünk s jövődönk éltető eleme.

Csak egyben, egyetlen egyben vagyok ellenkező nézetben a monoki nagy pap, Kiss Géza nézetével, hogy t. i.: a Tudományos Társulatok útján, szerinte, a legolcsóbb uton lépünk ki a nyilvánosság elé. Ezt tennünk úgy nem lehet. Nem, mert az „Adalékok“ csakis a „Zemplén“ sajtója útján folytathatják pályafutásukat. Miért? Mert az „Adalékok“-nak a levéltári ősratok publikálásával erre a célra külön berendezett typographiára van szüksége s tudtommal ilyen nincs több és más, mint csakis a „Zemplén“ könyvnyomtató műhelye, mely annak idején, szinte luxuriózan építette az „Adalékok“ céljára rendezett be. Így bizton merem állítani, hogy ez a mi typographiánk nekünk a legjobb s nekünk, épp berendezettségére nézve, a legkevésbé drága, sőt relative a legolcsóbb is lenne.

Még egy megjegyzésem van a monoki szövegre, hogy az „Adalékok“-at továbbra is a vármegye főlevéltárosa szerkessze, aki véletlenül alulirott én vagyok.

Hát a megtiszteltetés elől, hogy én lennék újra az „Adalékok“ szerkesztője, ki nem térek, de e tekintetben én nekem is, mint az életkor aggságába csoszogni készülő latin püspöknek „coadjutor“-ra lenne szükségem, még pedig „cum jure successionis“.

Én ezt a lelkieken segítő, velem együtt érző, vármegyém és annak dicső múltját szerető, annak javát hangyszorgalommal munkáló segítőtársat a monoki nagy pap, Kiss Géza személyében látom meg. Érette, hogy híven mellettem álljon s főmunkatársul mellettem is maradjon, kérő és fölkérő szándékkal az első lépést ezennel megteszem.

Hat szócskát üzenek:

Legyünk, mint voltunk: ismét vezér vármegye!

Baráti szíves üdvözléssel

Dongó Gy. Géza.

**ROYAL
NAGYSZÁLLODA
BUDAPEST**

Szobáink városi és interurban telefon-berendezése elkészült.

Fürdőszobás hideg-melegvizű és szerényebb olcsóbb szobák.

Sodorjon

JANINA

papírt

H I R E K.

— A tanítói munka jutalma.

Petrovay Béla, a sátoraljaujhelyi állami elemi iskola igazgató-tanítója január 1-én 41 éves tanítói szolgálat terhével nyugalomba vonult. A vallás és közoktatástügyi miniszter ez alkalomból a kitűnő pedagógus, páratlan szorgalmu, kötelességtudó érdemes igazgató-nak, aki generációkat nevelt a mindig magas színvonalon álló állami elemi iskolában, teljes elismerését és köszönetét fejezte ki. Az erről szóló okmányt febr. 8-án d. e. fél 12 órakor a vármegyei háza nagytermében ünnepélyes tantestületi gyűlésen adja át Kolumbán Lajos tanfelügyelő a kitüntetett igazgató-nak. Az ünnepélyen részt vesznek Petrovay Béla volt tanítványai s bizonyára mindazok, akik előtt nem közömbös, mikor a nemzeti kultusz egy kiérdemesült munkása részeseül megérdemelt kitüntetése révén ünneplésben.

— A mádi ref. szőlőtársulat bálja. A mádi ref. szőlőtársulat vasárnap sikerült bált tartott, melyet az ősi szokásokhoz híven délután nagy felvonulás előzött meg. A felvonulásban legelől lóháton két ifju magyar menyecskének öltözve léptek, azokat cifra lovakon követi két török basának öltözött férfi, utána sorakoznak a gyönyörű csákvál, nemzeti válszalaggal díszes hivogató vőfélyek, majd a szállagos kötényekkel ékes sáfárok, ezek viszik a szőlővel duosan földszített szőlőtőkét, aztán a régi veretű rézedényekben az egyház borát, mellyel megkinálják azokat, kiket megtisztelni óhajtanak. A sáfárokat kettesével követik a 30—32 tagból álló szőlőmivestársak, kalapjukon a szőlőlevéljelvényvel, végül a cigánybanda kíséri őket muzsikaszóval. A felvonulás az idén is pompásan sikerült, a bálban pedig a legjobb hangulatban mulatott a közönség a késő hajnali órákig.

— Halálozás. Megrendítő csapás érte De Sorgó Miklóst, az OKH. gyöngyösi fiókjának vezetőjét, annakelőtte az ujhelyi hivatal főellenőré: hitvese, kuntapolcai Czékus Jolán, f. hó 30-án, viruló asszonykorában, 33 életévében elhunyt. A korán elköltözött férjén kívül két árvája és szülői, id. Czékus Zoltán, az ujhelyi OKH. főnöke és felesége gyászolják. A gyászeset a legszélesebb körökben, városunkban is mély részvétet keltett, melynek a megboldogult mindig kedvelt és közbecsülésben álló tagja volt. — Vasárnap délután temetik a Molnár István-u. 2. sz. alatti gyászházból.

— Felhívás a volt 14-es huszárok hozzátartozóihoz. A polgármester felkéri Sátoraljaujhely területéről a világháboruban a volt 14-ik közös huszárezredhez bevonult és hősi halált halt egyének hozzátartozóit, hogy a városi főjegyzőnél legkésőbb február hó 10-ig jelentkezzenek, mert a volt cs. és kir. 14. sz. huszárezred tisztikara a nyíregyházi huszárlaktanyában emlékművet óhajt felállítani a háboruban elesett és elhalt 14-es huszárok emlékének megörökítésére.

„Támasszuk fel az „Adalékok“-at“

Ily cím alatt jelent meg a „Zemplén“ ezévi január hó 28-iki számában a monoki gyönyörű szöveget Hegyaljai Kiss Géza ottani református lelkész klasszikus szép tollal írva: hogy támasszuk fel folyóiratunkat, t. i. az „Adalékok Zempléni vármegye Történetéhez“ című havi folyóiratot, amely pályafutásának 23-ik évében, az 1917. évi március hó végén, a világegésnek nevezett „vis major“ hatása alatt elnyugodott.

Mikor a világrajött, t. i. az 1895. évi okt. hó 1-én, az „Adalékok“-nak legelső száma, ez a szép jövőre hivatott kisedő folyóirata a hazai történelmi irodalomnak, én állottam bölcsője mellett; illő tehát, hogy amidőn koporsójának felnyitására kopogtat a monoki pap, én szólaljak meg legelőször, ha vajjon elérkezett-e az ideje az „Adalékok“ feltámasztásának és a monoki szöveget lelkirokonosságban van-e Azrael angyal trombitaszavával, avval a hatalmas trombitaszóval, mely a próféta jövődőlése szerint mindeneket megelevenít és a holtak helyeit az újraélekkel tölti be.

Kimondom, amit érzek, hogy a szeretet, Zempléni vármegye dicső múltjának szeretete, mely az „Adalékok“ első füzetét a világra hozta és amelyben erősödve, izmosodva huszonegy év szakadatlan folyásán át mindjobban és jobban megkrosodott, az a szeretet, hogy folyton élt és élő erkölcsi áldás az „Adalékok“ fölött: ez az én és a mi sziveinknek, akik az írógárdából még életben vagyunk és akik az „Adalékok“-ért élni, halni óhajunk, a legeslegjobb eső megnyilatkozása mi irántunk a monoki nagy pap szövege, hogy: „nincs tehát mit késmi“ . . . „itt az idő meg

zik. Egy asszonyt a Májuskutuccában vörös repülőgépről lőttek agyon s a csata utáni napon egy fel nem robbant gránát vigyázatlan kezelés közben explodálva megölt két embert. Még egy gyermekáldozata is volt a csetepaténak, akit játékközben ölt meg a csatát követő napon a Borsi irányában visszavonuló csehek által a városba belőtt srápnél szilánkjá.

A csehek veszteségéről vagy mekkoraságáról tudomást nem szerezhettünk. Beszélték ugyan, hogy halottjaik és sebesültjeik lettek volna, akiket az új folyamán magukkal vittek, de szavahihető ember — aki a híresztelést meg erősítette volna — nem akadt s mi valószínűtlennek is tartjuk, hogy azok közül, akik a biztos fedezetet nyújtó hársorokhoz lapulva szinte művészi tökélyre vitték az óvatosságot, valakiben is kár eshetett volna. Két bujkáló cseh katonáról van csupán tudomásunk, akik a cseh sereg futása után visszamaradtak s akiket a benyomuló vörösök (egyiket a városháza előtt, a másikat a Rákóczi-ucca hidjánál) kivégeztek.

(Folyt. köv.)

kell mozdulni“ . . . „mi meg tesszük azt, amire Árpád, Rákóczi, Kossuth szelleme kötelez“.

Vajha ez a gyönyörű szöveget elhallatszanék Monoktól—Homonnáig és utat találhatna magának a volt mint lesz ismét oly nagy egész Zemplén vármegyébe s ne lenne pusztában elhangzó szó. És átszárnyalhatná a trianoni Ronyva határ patakát, elhallatszana a legendás Kövesd váráig, onnan Purustyán váráig, áttörhetne a Krajnya kapuján fel egészen Barkó s Jeszenő várak omlatag falaiig és ott új életre költethetné ismét a zemplén-krajnyai kis magyarországot, a Homonnai Drugethek országát. És ott mindenütt, hol jár az a monoki szöveget, mintha volna Monok nagyszülőttjének szövege, művelhetné Azrael angyal csodáját, művelhetné, hogy a mi ott volt magyar, lenne újraélő magyar a harsona-szótól, és hogy ott mindenütt, ahol magyar szív dobog, a haldokló nemzeti öntudatot, önértetet, büszkeséget megeleveníthetné és hogy azt az egységes hazafiúi érzést, ragaszkodást, hűséget, amik e földrajzi körzetek rokonlelkűit a szeretet örök és eltérhetetlen kötelékeivel az Adalékokhoz fűzték, egytől-egyig valamennyit ismét az Adalékok rendületlen és tántoríthatatlan hívévé tenné!

A történelmi anyag, amely a vármegye kincsesbányájában, az egységében érintetlen, bár az elmulás fekete madarainak szárnyacsapásaitól körülshuhogtatott, dugszagosságában csonkítottan levéltárban található, föl van tárva és alapos feldolgozásra vár. Az „Adalékok“ pályafutása, ha újra megindulhatna, nagyobb erkölcsi értéket tudna és birna átadni a köznek, mint tudtak és bírtak közkinccsé tenni eddig megjelent I—XXI. értékes kötete.

Csak az anyagiakban ne lenne hiány. Én azt hiszem, hogy ebben az aranyköltségvetéses folyó évben sem kerülne többbe, mint amennyibe került a múltban az „Adalékok“-nak egy-egy kötete. Persze abban a reményben bizva, hogy az „Adalékok“-nak a múltban volt és élő előfizetői egytől-egyig újra bejelentkezzenek és hogy ha új előfizetők jelentkezésével a volt előfizetők számát, ami kevés híján 300-at tett ki, újra üdvözölhetők szerető körünkben, mint szeretett ügybarátainkat.

Mindez azonban vármegyénk nagyérdemű közönségének velünk rokonérzésű csatlakozásától és áldozatra kész ügybuzgóságától függ. Ami hogy nem is fog elmaradni, arról én erős meggyőződésemmel merek kifejezést adni, mert ismerem, tisztelem és holtomig becsülöm Zemplén vezérő és vezető atyjait, akik akarva-akarják, óhajta-óhajttják, hogy újra megelevenedők legyenek azok a levelek, amelyek az „Adalékok“ hasábjaira írva Clió tollal hirdetik, hogy

a történelmi múlt ismerete jelenünk s jövődönk éltető eleme.

Csak egyben, egyetlen egyben vagyok ellenkező nézetben a monoki nagy pap, Kiss Géza nézetével, hogy t. i.: a Tudományos Társulatok utján, szerinte, a legolcsóbb uton lépünk ki a nyilvánosság elé. Ezt tennünk úgy nem lehet. Nem, mert az „Adalékok“ csakis a „Zemplén“ sajtója utján folytathatják pályafutásukat. Miért? Mert az „Adalékok“-nak a levéltári ősratok publikálásával erre a célra külön berendezett typographiára van szüksége s tudtommal ilyen nincs több és más, mint csakis a „Zemplén“ könyvnyomtató műhelye, mely annak idején, szinte luxuriózan épp az „Adalékok“ céljára rendeztetett be. Így bizton merem állítani, hogy ez a mi typographiánk nekünk a legjobb s nekünk, épp berendezettségére nézve, a legkevésbé drága, sőt relative a legolcsóbb is lenne.

Még egy megjegyzésem van a monoki szövegre, hogy az „Adalékok“-at továbbra is a vármegye főlevéltárosa szerkessze, aki véletlenül alulírott én vagyok.

Hát a megtszítetetés elől, hogy én lennék újra az „Adalékok“ szerkesztője, ki nem térnék, de e tekintetben én nekem is, mint az életkor aggságába csoszogni készülő latin püspöknek „coadjutor“-ra lenne szükségem, még pedig „cum jure successionis“.

Én ezt a lelkieken segítő, velem együtt érző, vármegyém és annak dicső múltját szerető, annak javát hangyszorgalommal munkáló segítőtársat a monoki nagy pap, Kiss Géza személyében látom meg. Érette, hogy hiven mellém álljon s főmunkatársul mellettem is maradjon, kérő és fölkerő szándékkal az első lépést ezennel megteszem.

Hat szócskát üzenek:

Legyünk, mint voltunk: ismét vezér vármegye!

Baráti szíves üdvözléssel

Dongó Gy. Géza.

**ROYAL
NAGYSZÁLLODA
BUDAPEST**

Szobáink városi és interurban telefon-berendezése elkészült.

Fürdőszobás hideg-melegvízes és szerényebb olcsóbb szobák.

Sodorjon

JANINA

papirt

H I R E K.

— A tanítói munka jutalma.

Petrovay Béla, a sátoraljai helyi állami elemi iskola igazgató-tanítója január 1-én 41 éves tanítói szolgálat terhével nyugalmobba vonult. A vallás és közoktatásügyi miniszter ez alkalomból a kitűnő pedagógus, páratlan szorgalmu, kötelességtudó érdemes igazgató-nak, aki generációkat nevelt a mindig magas színvonalon álló állami elemi iskolában, teljes elismerését és köszönetét fejezte ki. Az erről szóló okmányt febr. 8-án d. e. fél 12 órakor a vármegyei háza nagytermében ünnepélyes tantestületi gyűlésen adja át Kolumbán Lajos tanfelügyelő a kitűntetett igazgató-nak. Az ünnepélyen részt vesznek Petrovay Béla volt tanítványai s bizonyára mindazok, akik előtt nem közömbös, mikor a nemzeti kultusz egy kiérdemesült munkása részesül megérdemelt kitüntetésére révén ünneplésben.

— A mádi ref. szőlőtársulat bálja. A mádi ref. szőlőtársulat vasárnap sikerült bált tartott, melyet az ősi szokásokhoz hiven délután nagy felvonulás előzött meg. A felvonulásban legelől löháton két ifju magyar menyecskének öltözve léptek, azokat cifra lovakon követi két török basának öltözött férfi, utána sorakoznak a gyönyörű csákokkal, nemzeti válszalaggal díszes hivatató vőfélyek, majd a szállagos kötényekkel ékes sáfárok, ezek viszik a szőlővel dusan földszített szőlőtőkét, aztán a régi veretű rézedényekben az egyház borát, mellyel megkinálják azokat, kiket megtszítelni óhajtanak. A sáfárokat kettesével követik a 30—32 tagból álló szőlőmivestársak, kalapjukon a szőlőlevéljelvényvel, végül a cigánybanda kíséri őket muzsikaszóval. A felvonulás az idén is pompásan sikerült, a bálban pedig a legjobb hangulatban mulatott a közönség a késő hajnali órákig.

— Halálozás. Megrendítő csapás érte De Sorgó Miklóst, az OKH. gyöngyösi fiókjának vezetőjét, annakelőtte az ujhelyi hivatal főellenőrt; hitvese, kuntapolcai Czékus Jolán, f. hó 30-án, viruló asszonykorában, 33 életévben elhunyt. A korán elköltözött férjén kívül két árvája és szülői, id. Czékus Zoltán, az ujhelyi OKH. főnöke és felesége gyászolják. A gyászbeset a legszelebb körökben, városunkban is mély részvétet keltett, melynek a megboldogult mindig kedvelt és közbecsülésben álló tagja volt. — Vasárnap délután temetik a Molnár István-u. 2. sz. alatti gyász-házból.

— Felhívás a volt 14-es huszárok hozzátartozóihoz. A polgármester felkéri Sátoraljai helyi területéről a világháboruban a volt 14-ik közös huszárezredhez bevonult és hősi halált halt egyének hozzátartozóit, hogy a városi főjegyzőnél legkésőbb február hó 10-ig jelentkezzenek, mert a volt cs. és kir. 14. sz. huszárezred tisztikara a nyíregyházi huszárlaktanyában emlékművet óhajttalítani a háboruban elesett és elhalt 14-es huszárok emlékének megörökítésére.

— **Halálozás.** Tragikus sorsnak lett áldozata f. hó 26-án a debreceni államrendőrség tisztviselője, Resetár Andor államrendőrségi detektív. Egy az orrában keletkezett pattanást felkapart s a vérmegezés pár napi emberfeletti szenvedés után az örökkévaló álmoknak hideg ágyába döntötte le a kötelességtudó, felelősségteljes becsült kártársai által szeretett 27 éves fiatallembert, akit két hónappal ezelőtt véglegesítettek állásában, melyet magánszorgalommal végzett iskolai eredményeképpen nyert el. Január hó 28-án temették el kártársainak és a közönségnek mély részvételtől kísérve. Az elhunytban Resetár András zemplénvármegyei hajdu-örmester fiát gyászolja.

— **Festődnökek.** Jó családból való, rajzolóhoz értő leányokat, valamint kerámia gyakornokoknak egy-két fiatallembert fölvesz a **Hollóházi kerámiai gyár R.-T.** azonnal. — Ajánlatok a Polgári Takarékpénztárhoz (Sátoraljaújhely) vagy a gyárigazgatósághoz, (Hollóháza, Abauj megye) adandók be.

ALLESSE
CIGARETTAPAPIR ÉS HÜVELY

— **Hasznos tanácsadó.** A sokat hirdetett leltári occasiós eladásoknál figyelemmel kell lennünk a cégek áruinak tartósságára, árainak méltányos voltára a cég üzleti szoliditására. Mindezen kellek meg találjuk a világszerte közmegelegedésben álló **Semler J.** cégnél, hol a vásárló megtalálja mindazt, ami egy kellemes vételhez tartozik. — A Semler-cégnél, Budapest, Bécsi-ucca 7. szám alatti fő- és IV. kerület, Korona herceg-ucca 9. szám alatti fióküzleteiben a legjobb minőségű angol férfi és női szövetkülönlegességeket bocsájítják leltári occasiós áron vevőknek rendelkezésére, melyek alig néhány napja érkeztek a cég londoni (London, 14. Golden Square) lerakatából. Ugyancsak ezen üzletekben kerül kiadásra most a leltározás miatt több ezer minden méretű legprimább férfi és női kelme a legalacsonyabb alkalmi áron.

— **A Royal nagyszálloda** — mint Budapestről értesülünk — nagyszabású telefonközpontot rendezett be és a szobákat telefonnal szerelte fel. Az éjjel-nappali szolgálat lehetővé teszi, hogy a szállodával úgy interurban, mint városi beszélgetést bármely időpontban lehet folytatni.

— **Feltűnést keltenek** Budapestben **Urbach és Gerőné** cég (Budapest, IV., Harisbazar 6.) estélyi és táncruhái, melyek mindenütt feltűnnek jó izlés- és előkelő vonalukkal. A cégtulajdonosok jelenleg már Berlinben időznek, honnan Párizsba utaznak, hogy költséget és fáradságot nem kímélve egy olyan tavaszi kollekcióval lépjenek meg a hölgyközönséget, mely ismét a cég régi jó hírnevét fogja igazolni. Felhívjuk m. t. olvasóink nb. figyelmét lapunk mai számában megjelent hirdetésükre.

— **Egyrészt a vasuti tarifa** folyton növekvő drágasága, más-

részt az igás fuvarozás költséges volta következtében mindinkább több tért foglal nálunk a teherautó fuvarozás, mely ma már külföldön, a nyugati államokban olyannyira elterjedt, hogy ugyszólván az egész fuvarozás teherautókra van alapítva. Ez érthető is, mert a teherautó csak akkor fogyaszt anyagot, hogy ha hasznos munkát végez és ezenkívül elkerülhető a sokszori fel- és kirakás költsége, mert hiszen amíg egy cikk vasuton rendeltetési helyére érkezik, fel kell rakni közúti fuvarra, átrakni vasuti wagonba, onnét megint kirakni fuvarra stb. ami rendkívül drágító. Hazánkban teherautó gyártás terén a Magyar Waggon- és Gépgyár r. t. Győr, legelső helyen áll és az ott gyártott „RÁBA” teherautók a legrosszabb utiviszonyok között is kitűnően megállják helyüket és áraik nemcsak a külföldi kocsi mai árához, hanem a békeparitáshoz képest is jóval olcsóbbak.

— **A SZÍNHÁZI ÉLET új száma még a szokottnál is szenzációsabb. Gyönyörű képek, premierbeszámolók, riportok, novella, — vicelap, nagy vidéki rovat, film, autó, sport, zene, divat, képzőművészet, szépségápolás rovatok, színesen és érdekesen váltakoznak. Darabmelléklet Madách Imre „Mózes” című tragédiája. Három oldalas kottamelléklet. Egy szám ára 8000 korona, negyedévi előfizetés 80,000 korona. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet körút 29.**

SZÍNHÁZ.

Megnyitó előadás: „Nótás Kapitány”

A csütörtöki szezonnyitó előadás után, mellyel **Mariházy** társulata rohammal vette be a Városi Színház színpadát és az első bemutatóval meghódította Ujhely színházi közönségét, csak rossz emlék marad a mult; vissza nem térő kísértet, melynek árnyéka tévován oszlott el az elismerés teljességében, a legmelegebb és leghangosabb siker szétáradó hangjainak régen nem hallott fölzendülésében.

Zsufolt, jól fűtött, ragyogóan világított nézőtér; a legszebb, a legmegértőbb, a szó legnemesebb értelmében vett ünnepi hangulatú közönség; izgatott direkción, a ieladatuk komolyságotól áthatott szereplők s a pénztártól búsan elballagó jegynékiek nem annyira a külsőségeket jelzik, mint azt a benső hangulatot, mely a tömegleket várakozásteljes izgalomban lekötve tartó **események** megelőzője.

S fokozza a várakozás hőfokát, hogy a rivalda szikrázó fényében percek mulva a régi boldog magyar élet egy külön darabja nyer három felvonáson át megújodást: a multba vesztett huszár élet, mint elmés és kedves keret arra, hogy gyönyörűen daloljanak magyar nőket, interpretálva Farkas Imrénék a szívünket simogató, sajátos zamátú, magyaros művészetét.

És ahogyan **Dillmann** karmester megadja a jeit s lendületes és stílusos vezényletével szárnyra kél s majd elhangzik a nyitány, minden szem a függönyre tapad, hogy megfogja azt a pillanatot, amely kezdete egy komoij izgéret beváltásának: a magyar színpadi kultura

ihletett, lelkes és hivatásszerű szolgálatának.

Egyszerre csak cigánymuzsika hallatszik a függöny mögül, magyar nótáicsajosan, cifrázva, mint egy kisvárosi kocsmában s ahogyan fölszalad a függöny pár perc alatt in medias res, benne vagyunk a hangulatban, a milióban, a tágas levegőjü huszár életben.

Fölcattanó taps köszönti Ujhely rég nem látott kedvencét, **Falussyt**, aki a maga tőkéből is gazdagon, markáns és találó színekkel ruházta föl örmester úr Ragyásnak, ennek a pompás és aranyos szívű zupásnak alakját.

S jönnek a többiek, **Halmy Vera** minden megjelenése újabb látványosság; szerepét sok kedvességgel és bájjal disziti föl. Finom, melegsivű és odaadó, mint amilyen temparentumos, könnyed, ritmosos mozgású, pajzán **Bellák Aranka**, a társulat primadonnája, kinek nagyszerű tánca s ezer játékos figurája derülve és életörömmel tölti meg a színpadot. — Játéka illő kerete gazdag hangjának és nagyon jelentékeny ének tudásának. És **Kalmár**, a nótás kapitány, az érzést és a hangulattal kitűnően színező meleg organumával sikeresen hidalva át azokat részeket, ahol a bonviván szerep ölelkezik a drámai alakításal.

Justh az ezredes szerepében egy külön élmény s valósággal a szívünkhez nőtt alakítást nyújtott. Vitalitástól duzzadó karakterrajzában tipusa a snájdig, vérbeli huszárnak, amelyet csak a magyar föld terem. **Ekecs Feri**, a puccernek ötletes, humoros alakítása, eleven rutinja, táncinvenciója erős, izmos tehetségre vall. **Kürthy** kabinet-alakítása, trotyli, groteszk komikuma hálás és megújuló kacajokra fakaszt, míg **Weszely**, a félkötya udvarmester alakját hozza élénk burleszkhumorral. Kitűnően táncolt s igen jó énekes.

Ép úgy a többiek, akik a keretét adták az itt felsoro taknak s akikről már nincs terünk megemlékezni, tudásuk és igyekezetük legjavát auták. **Falussy** rendezése mesteri. Az előadást nagyszerű lendület, hibátlan összjáték jellemezte. A diszletek és jelmezek hűek és stilszerűek. A közönség az egész előadásán át tetszésének minden jelével tüntetett s azzal a tudattal oszlott el, hogy **Mariházy**nak máris van egy állandó vendége, aki azonban társulatának fizet: a siker.

Heti műsor.

Vasárnap délután fél 4 órakor „Mágnás Miska”, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: „Nótás kapitány” Hétfő délután, mérsékelt helyárrakkal, „Hazudik a muzsikaszó”. Hétfő és kedd este: „Süt a nap”

Mindennemű községi nyomtatványokat raktáron tartunk. Megrendeléseket azonnal teljesítünk.

Ültessen gyümölcsfát!
Unghváry József
Faiskolója
Czepléd
Budapesti irodája
VII. Andrássyút 56. Telefon 162-72.
Kézen árjegyzéket

Aprított tűzifa

legolcsóbb napi áron minden mennyiségben

és elsőrendű bükkhasábfa házhoz szállítva kapható.

JUHN RÓBERT ÉS TÁRSA fakeskedők

SÁTORALJAUJHELY. Telep: Andrássy-u. 2. — Telefon: 75.

Minden gazda tudja, hogy

KWIZDA FLUID
(Kwizda restitutions fluidja)

KWIZDA marhatápszere
KWIZDA sertéstápszere
gazdaságában nélkülözhetetlen, mivel ezek az állatok egészségét és erejét fenntartják.

Ezen bevált házi szerek ismét mindenütt kaphatók gyógyszertárakban, drogériákban és háztartási cikkek kereskedésében, vagy közvetlen a raktárból: Gyógyszertár a Szent Lélekhez. Budapest, Király-utca 12.

Uradalmak, Bankok, Kereskedők figyelmébe!

Írógéppapírok
Írógépszallagok
Írógépgummik
Írógép-indigópapírok

Írópapírok
Fogalmazópapír
Kereskedelmi levélpapírok
Borítékok

Rajzpapírok ívekben és tekeresekben
Másolópapírok " " "
Miliméterpapírok " " "
Miliméter-másolópapír " " "
Másolóvásznak tekeresekben és méterenként

továbbá irodafelszerelések és üzleti könyvek meglepő olcsó árakért kaphatók!
Fekete, színes és másolóírónok!
Zseboszavárírón-különlegességek!

Szabó Pál könyv-, zenemű- és papirkereskedésében Saujhely. — Telefon 126.

Urbach és Gerőné

Budapest, IV, Harisbazár 6.

megkezdte estélyi, délutáni és egyéb alkalmi modellek kiállítását

Cégtulajdonosok jelenleg külföldi modellbeszerzési uton.

Az Első Sátoraljaujhelyi Hordógyárnál

ujonnan készült komplett **halószobák, székek és asztalok**

gyári árban kaphatók.

Ugyanott mindenféle nagyságu hordók, épület- és asztalos faanyagok előnyösen szerezhetők be.

A reggeli újságok között ma

a Pesti Napló vezet

Vezet nagyszerű hírszoigálatával,

amely az egész világot behálózza. Vezet irodalmi tartalmával, mert a legjobb magyar írók termését hozza.

Vezet a színházi-, sport- és közgazdasági rovatával, amely a legfrissebb és a legérdekesebb.

Vezet új ötleteivel, amelyek során legújabb a február elsején meginduló

ingyenes képes műmelléklet.

Minderről meggyőződhetik, ha mutatványszámokat kér a kiadóhivataltól.

Gyári új

valamint keveset használt világ-márkás zongorák és pianók legolcsóbb és legmegbízhatóbb bevásárlási forrása Budapesten

„Lyra” hangszerekkereskedelmi r. t.

VII., Erzsébet-körút 19

Telefon: József 121-87

Vidékre szakszerű csomagolás.

Nincs többé házbér!

Olcsóbb a házbérenél!

„Örökélet” biztosíthat minden kerületben vagy vidéken meglevő, esetleg építendő modern házakban telekkönyvi tulajdonjoggal tízezer törlesztéssel is. — Kérjen tízezer korona pénz vagy bélyegért 100 oldalas tájékoztatót

BUDAPESTI ÉPÍTŐBANK

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 55. sz.

A vasúti fuvarozásnál

olcsóbb a teherautó.

Kérjen ajánlatot

Automobil Kereskedelmi Rt.

Budapest,

V., Vörösmarty (Gizella)-tér 3.

RABA teherautók

vezérképviselőjétől.

Butorkereskedők!!!

Prima tömör bükkfa halószobák.

Ritűnő székek.

Olcsón, kedvező fizetési feltételek mellett:

PLANTA faárúgyárnál

Budapest, VII., Dob-utca 90.

Sorsjegytulajdonosok figyelmébe!

Gazdátlan milliórdok hevernek régen kihuzott, de fel nem vett nyereményekben. Saját érdekében küldje be sürgősen sorsjegyeinek pontos számait és jegyzékét határozott koroná vázasbélyeggel.

Budapesti Építőbank és Kereskedelmi Részvénytársaság Budapest VIII., Rákóczi-ut 55. szám.

Meghívó

az „Első Sátoraljaujhelyi Paraffinfinomító és Gyertyagyár Részvénytársaság”-nak

Sátoraljaujhelyben, 1925. évi február hó 8-án Dr. Garai Ármán ügyvéd Kazinczy-utca 6. szám alatti irodahelyiségében megtartandó

rendkívüli közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

Az igazgatóság indítványa a társaság feloszlása, a feloszlás kimondása esetén a felszámoló megválasztása tárgyában.

Sátoraljaujhely, 1925. január hó 28-án.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból: 11. §. Bármely közgyűlésen csak azok a részvényesek bírnak szavazati joggal, kik részvényeiket az igazgatóság elnökénél igazolvány ellenében a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal letétbe helyezik.

ORBÁN BÉLA

fűszer-, csemege- és hentesárú üzletében naponta frissen érkezett

hideg felvágottak, virsli, kolbász, eredeti téli szalámik minden márkában.

Külföldi sajtok: u. m. Svájci Ementhali stb., Zólyomi, Liptói turó kapható.

Nagy választék színházi cukorkákban.

Pezsgő. Finom palack-borok. Mindenféle sörök.

Valódi debreceni disznósir

napi áron kapható.

~~~~~

Könyvnyomdánk helyisége

Vármegyeház III. udvar, I. emelet.

~~~~~